

М. М. Вегеш

Химинець Юліан

ХИМИНЕЦЬ Юліан (16. 07. 1911, с. Підгоряни, нині у складі м. Мукачево Закарпатської обл. — 17. 06. 1994, м. Кергонксон, шт. Нью-Йорк, США) — громадсько-політичний діяч. Закінчив Мукачівську торговельну академію (1930), де й працював; водночас був секретарем мукачівського осередку товариства «Просвіта». 1932 очолив конспіративний відділ Екзекутиви ОУН Закарпаття. Співорганізатор і учасник усіх з'їздів народовецької молоді краю (1934—37). За наказом А. Волошина очолив у Відні «Закордонну делегацію Карпатської України» (вересень 1938), що встановила зв'язки з багатьма організаціями української діаспори, Проводом українських націоналістів (ПУН), видавала бюлетень про події в Карпатській Україні. Х. зробив значний внесок у залучення до Карпатської Січі кадрових військових фахівців, членів ПУНу М. Колодзінського, З. Коссака, Р. Шухевича, М. Капустянського та ін. Виконував функції зв'язкового між ПУНом і Головною командою Карпатської Січі (1938—39). З приходом угорських військ на Закарпаття заарештований і ув'язнений; після звільнення емігрував через Будапешт до Відня, де очолив «Допомоговий комітет для втікачів з Карпатської України» (1939). У 1941 заарештований гестапо і ув'язнений у концтаборі Заксенгаузен (Німеччина). 1943 звільнений, повернувся до Відня, вдруге був заарештований гестапо. Від 1945 проживав у м. Іннсбрук (Австрія), виконував обов'язки секретаря Українського допомогового комітету, захистив докторську дисертацію «Форми організації большевицького господарства в 1917—1946 роках». 1948 емігрував до США. Закінчив комерційний коледж у м. Бетлегем (шт. Пенсильванія), працював економістом. Брав активну участь у громадсько-культурному і політичному житті української діаспори, займався літературною діяльністю. Автор багатьох праць з історії Закарпаття, окремими виданнями вийшли книги «Мої спостереження із Закарпаття» (Нью-Йорк, 1984), «Закарпаття — земля Української держави» (1991), «Тернистий шлях до України» (1996; обидві — Ужгород). У м. Мукачево 2010 на честь Х. названо вулицю.

Рекомендована література

1. Вегеш М. М. Організація українських націоналістів і Карпатська Україна (1938—1939) // Мат. наук. конф. викладачів істор. ф-ту, 1993 р. Уж., 1994;
2. Кучер Т. Юліан Химинець — організатор ОУН в Закарпатті // Наук. зб. т-ва «Просвіта» в Ужгороді. Річник 4. Уж., 2000;

3. Федака П. Юліан Химинець: 100-річчя від дня народж. громад.-політ. діяча (1911—1994)
// Календар краєзнавчих пам'ятних дат на 2011 р. Уж., 2010.

Бібліографічний опис:

Химинець Юліан / М. М. Вегеш // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2025. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-890276>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).